

Sosiaali- ja terveysvaliokunta

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi työttömyysturvalain 4 ja 11 luvun väliaikaisesta muuttamisesta

JOHDANTO

Vireilletulo

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi työttömyysturvalain 4 ja 11 luvun väliaikaisesta muuttamisesta (HE 202/2021 vp): Asia on saapunut sosiaali- ja terveysvaliokuntaan mietinnön antamista varten.

Asiantuntijat

Valiokunta on kuullut (etäkuuleminen):

- erityisasiantuntija Joni Rehunen, sosiaali- ja terveysministeriö
- juristi Antti Ristimäki, Kansaneläkelaitos
- toiminnanjohtaja Aki Villman, Työttömyyskassojen Yhteisjärjestö ry

Valiokunta on saanut kirjalliset lausunnot:

- Akava ry
- Elinkeinoelämän keskusliitto EK ry
- STTK ry
- Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK ry

HALLITUKSEN ESITYS

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi työttömyysturvalakia.

Esityksessä ehdotetaan, että erityistä sovittelujaksoa ja siihen liittyvää laskennallista tuloa ei väliaikaisesti sovellettaisi. Lisäksi ehdotetaan, että työttömyysetuutta voitaisiin väliaikaisesti edelleen maksaa hakemuksen perusteella enakkona enintään kuudelta kuukaudelta.

Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan 1.12.2021 ja olemaan voimassa 31.12.2022 asti.

Valiokunnan mietintö StVM 27/2021 vp

VALIOKUNNAN PERUSTELUT

Laki väliaikaisista poikkeuksista työttömyysturvalakiin covid-19-epidemian vuoksi (315/2020) tuli voimaan 11.5.2020. Lakiin tehtiin muutoksia kesäkuussa 2020, ja sen voimassaoloa on jatkettu viiteen kertaan. Laki on nyt voimassa 30.11.2021 asti.

Nyt käsiteltävänä olevassa hallituksen esityksessä ehdotetaan jatkettavaksi 31.12.2022 saakka niitä keväästä 2020 asti voimassa olleita lakiin 315/2020 sisältyneitä työttömyysturvan poikkeussäännöksiä, jotka koskevat erityisen sovittelujakson ja siihen liittyvän laskennallisen tulon soveltamatta jättämistä sekä työttömyysturvan maksamista ilman päätöstä kuudelta kuukaudelta pysyvän lainsäädännön mukaisen kahden kuukauden sijasta. Kyseisten säännösten tavoitteena on mahdollistaa väliaikaisesti etuuden ennakkomaksu tavanomaista pidemmältä ajalta, yksinkertaistaa työttömyysturvan toimeenpanoa sekä keventää etuushakemuksen käsittelyn edellyttämää työmäärää. Hallituksen esityksen mukaan näillä poikkeussäännöksillä on edistetty viivytyksetöntä ja etuuden saajien näkökulmasta läpinäkyvää ratkaisutoimintaa.

Valiokunta pitää tärkeänä, että poikkeussäännösten voimassaoloaikana esityksen mukaisesti arvioidaan, onko etuuskäsittelyä keventävistä poikkeuksista tarkoituksenmukaista säätää pysyväisluonteisesti. Valiokunta pitää tarkoituksenmukaisena, että samassa yhteydessä tarkastellaan sovittelusäännösten kehittämistä kokonaisvaltaisesti.

Selvyyden vuoksi valiokunta toteaa, että esityksessä ei ehdoteta jatkettavaksi niitä 30.11.2021 saakka voimassa olevia poikkeussäännöksiä, jotka koskevat työttömyysturvan korotettua suojaosaa ja liikkuvuusavustuksen lyhennettyä matka-aikaa. Myöskään yrittäjien oikeutta saada työmarkkinatukea tavanomaisesta poikkeavilla edellytyksillä ja yritystulojen sovittelua koskevaa poikkeusta ei esitetä jatkettavaksi. Valiokunta pitää tärkeänä, että viestinnässä kiinnitetään huomiota eri poikkeussäännösten voimassaoloaikoihin.

VALIOKUNNAN PÄÄTÖSEHDOTUS

Sosiaali- ja terveysvaliokunnan päätösehdotus:

Eduskunta hyväksyy muuttamattomana hallituksen esitykseen HE 202/2021 vp sisältyvän lakiehdotuksen.

Valiokunnan mietintö StVM 27/2021 vp

Helsingissä 28.10.2021

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

puheenjohtaja Markus Lohi kesk
varapuheenjohtaja Mia Laiho kok
jäsen Pekka Aittakumpu kesk
jäsen Kaisa Juuso ps
jäsen Arja Juvonen ps
jäsen Noora Koponen vihr
jäsen Terhi Koulumies kok
jäsen Merja Kyllönen vas
jäsen Aki Lindén sd
jäsen Veronica Rehn-Kivi r
jäsen Minna Reijonen ps
jäsen Heidi Viljanen sd

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Sanna Pekkarinen